

Petőfi-verseny 7. forduló

Kérdések, feladatok Petőfi feleségéről, Szendrey Júlia személyéről és irodalmi munkásságáról

1. Az alábbi írás Szendrey Júliáról Petőfi közeli barátjától származik, akivel 1841 óta ismerték egymást, mindketten a Tízek Társasága alapító tagjai voltak, illetve ez a barát 1847-től az Életképek című hetilap szerkesztője is lett. Egy darabig együtt is laktak egy Dohány utcai lakásban. Ki a visszaemlékezés szerzője?

„Én megvallom, hogy nem találtam olyan szépnek, mint aminőnek Sándor versei megörökíték: alacsony termete volt, egészséges arcszíne, de férfias metszésű szája. Mindegyik szeme szép volt külön, de a kettő között nem volt összhangzás, amellet rövid haját viselt. És éppen úgy tudott ember nem viselte divatokat kitalálni, mint Sándor.”

2. Ízlések és pofonok szerencsére különbözhetnek. Szendrey Júliával való találkozásának emlékét írta meg visszaemlékezésében a korszak híres irodalomtörténésze. A költő, író, egyetemi tanár, műkritikus, 1879-től 1899-ig Kisfaludy Társaság 4. elnöke volt, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja. Felesége Szendrey Júlia testvére, Szendrey Mária volt. Ki a visszaemlékezés szerzője?

„Beszéltünk mindenről, a költészetről, férjéről..., vitatkoztunk a nőkről, férfiakról, neveltünk egymás ötletein, aztán érzelegtünk hogy gúnyolódjunk. Nem csodálkozom, hogy Petőfi oly ábrándosa s mondhatni örülten szerelmes volt bele. Különös nő, s hogy férje nem ugyan órá vonatkozó szavaival éljek, jó, szép mint egy angyal, s elmés, mint az ördög. Sand Georg féle jellem, de hódítóbb alakban”

3. Petőfi alig egy hónappal Szendrey Júliával való megismerkedésük után feleségül kérte Júliát apjától, Szendrey Ignáctól. A szülők arra hivatkozva, hogy Júlia még nagyon fiatal, és Petőfit még alig ismerik, egy év várakozásra kérték a fiatalokat. Júlia maga is bizonytalan volt. A következő hónapok egymástól távolító eseményeket is hoztak.

Petőfi pletykát hallott, hogy Júliának korábban osztrák katonatiszt udvarolt, és rövid időre letett házassági tervéről. 1846. november 17-én Debrecenben a színházban Szigligeti Ede Két pisztoly című népszínművét adták elő, az előadáson a költő is jelen volt. A darabba szőtt dal helyett egy fiatal színésznő Petőfi versét, A virágnak megtiltani nem lehet... címűt énekelte el. A költő másnap feleségül kérte a színésznőt, aki igent mondott.

Petőfi este kilenc óra tájban berontott barátjához, könyves Tóth Mihály lelkészhez, hogy azonnal adja össze őket. A lelkész a kérést diszpenzáció hiányában elutasította. Petőfi másnap egy katolikus papnál is próbálkozott, de hiába. Júlia december elején értesült Petőfi debreceni kalandjáról, amit nehéz volt feldolgoznia. Elutazván Debrecenből viszont Petőfi el is felejtette a hirtelen fellángolást, és a következő év májusában tisztázta a színésznővel, hogy a házasság ötlete tévedés volt. 1846. május 26-án pedig Júlia az újabb leánykérésre igent mondott*

**diszpenzáció: hatóság által adott kivételes házassági engedély, felmentés a házasság kihirdetése alól*

Ki volt a debreceni színésznő?

4. Szendrey Júlia verseket is írt. Petőfi melyik versét idézi fel hasonló képvilága révén Szendrey Júlia költeménye?

*„Vihart és szélvészt forró homlokomnak.
Langy szellő nékem enyhülést nem ad.
Szememről csak ott oszlik a homály, hol
Cikázni látom a villámokat.*

*Föl a sziklára, hol sasok tanyáznak,
merész röptük oly lélekemelő;
Lent csúszó férgek, sziszegő kígyók közt
Élni vagy meghalni egyként leverő.”*

(Elfojtott könnyeim)

5. Szendrey Júlia fiatalon, 39 évesen, méhrákban halt meg. A Pesti Naplóban közölt gyászjelentéséből kihagytunk egy nevet. Ezt a hiányzó nevet várjuk megoldásként.

„Horváth Árpádné szül. Szendrey Júlia, azelőtt Petőfi Sándorné f.hó 6-án esti 8 órakor hosszas szenvedés után jobb létre szenderült. A boldogult mint írózó is magára vonta a figyelmet, kitűnően fordítá meséit, és számos lyrai költeménnyel s más apróbb dolgozattal gazdagítá szépirodalmi lapjainkat. Béke a sokat szenvedett hamvaira.”

6. Milyen meggondolásból kaphatott szobrot Szendrey Júlia Koppenhágában, a magyar nagykövetség kertjében 2018-ban?

Szendrey Júlia. Klieg Sándor alkotása (2018)

